

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt. Félévre
2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egy szám ára 10 kr.

Hirdetmények:

3 hasábos petsor egyszer
9 kr. többszöri hirdetésnél
7 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyilt-tér petit sora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmintetlen leveleket csak
ismert kezekből fogadjunk el.

Keziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület”, a „Zala-eggerszegi ügyvédi kamara”, a megyei községi- és körjegyzők, a „Kanisai és novai járási községi és körjegyzők együttesének”, valamint a „Légradai takarékpénztár és önszegélyző szövetkezet”-nek hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

1849—1899. július 31.

Hála és kegyelet ünnepet ül ma a magyar nemzet...

Millió és millió gyengéd kéz szed illatos virágot és fűzi koszorúba, hogy ráhelyezze arra a közös sirra, mely alatt a magyar költészet legédesebb dalú hegedőse pihen.

Virágot annak, kinek dalai jobban ringatják kabátot édes álomba az embert, mint bármely virág! Szeretetet annak, kinek dalairól így zeng a költő:

„És ha minden ember szív kihűlné,
Mint a föld, a bús, örömtelen;
Dalaidból újra megtanulnák,
Mi az édes, győtrő szerelem!...”

Gondolkozom...

Kezemben meg-megreszket a toll. Lelkemet úgy összeszorítja valami! Óh! dehogy tudom leírni, mit érez e kebel; csak talán az a pár könyvesebb volna képes elbeszélni, mely írásmra hull!...

Nehéz dolog egy köznapi embernek kis tehetséggel az ötven éves évfordulót egy kis keretbe foglalni, mely világesemény számba megy!

Le is tenném kezemből a tollat, s nem kontárkodnám, ha nem volna csurdultig szívem a halhatatlan költő iránt érzett őszinte hálával, igaz szeretettel; ha nem hevítene az a mindig felemelő tudat, hogy abba a koszorúba, melyet a nemzet helyez kegyelele jelül e segesvári sirra, az én visszaemlékezéseim is beillenek egy szerény levélkének...

A kegyeletteljes visszaemlékezés pedig a nagyokra mindenkor legszentebb kötelessége marad minden nemzetnek! Mert csak annak a népek virul egy szebb jövő; csak azt nem csalják meg reményei, mely nagyjairól egy percre sem feledkezik meg!

És az ily visszaemlékezés annál szükségesebb, minél kisebb az ünneplő nemzet!

Már pedig van-e elhagyatottságra, rokontalan ságra, árvaságra kisebb nemze, mint a magyar?

Olyan a mi szent földünk, mint az Ocean közepén egy sziget; mint pusztában pompázó oázis!

A „Zalamegye” tárcája.

Vallomás.

Szeretlek! S e szóra kellemes zsidabást érezek tagyamban, mely végigfut rajtuk, mint valami delejes álom. Ismeretlen érzés kopogtatott be hozzám s most, hogy felkeresett, oly jóleső örömmel öleltem keblemre. Miért nem kerestél fel már régóta, midőn bú és gond között tapostam az élet unott óráit? Miért nem szórtál rám pici felmelegítő sugarat?

Szeretlek! A képzelet sebes szárnyain feléd repülök, messze a Te piros tetejű házikóhoz. Ahhoz a virágövezte nyaralóhoz, hol az ablakban állva nézed a kékelő hegyeket s hallgatod az erdőből jövő madárdalt. Az én borongó lelkem akkor érzi magát a boldogság légkörében. Mikor Téged érez közelében; mikor sóvárgó szememet oda szegezhetem kedves otthonod felé, melyet a te nevetésed tesz vidámmá.

Szeretlek! Úgy, hogy gyenge emberi erővel nem vagyok képes szavakba foglalni. Oly tiszta szerelemmel, melyhez nem tapad semmi a külvilág sértő valójából.

Ha nem látalak, folyton utánad vágyódom, szívemet fájó érzés marcangolja; de ismét az öröm költözik belém, ha karcsu természethez simuló rózsaszín ruhácskád csipkéjét meglátom. Vagy ha hallom ezüstös hangodnak rezgését.

Nemrég ismertelek meg. Én az élet poros ösvényére léptem, hogy fiatal, majdnem gyermekkézzel keressem a lét gondteljes, száraz kenyerét. Te távol tőlem a hullámos

Azért is visz ma az ország minden részéből áldást Petőfi sírjára; azért nem marad szárazon egy magyar szem sem; azért lesz beszédessé minden ajak: imádkozik a haza apraja-nagyja!...

S midőn látom, hogy mikép olvadnak össze az édes anyaföld gyermekei ebben az érzésben, végtelenül jó eső érzés fogja el lelkemet és én is felkiáltok a költővel:

„A nép, mely dicsőt, nagyot így magasztal,
Van abban élni hit, erő és akarat!”

Lebbentsük is fel a fátolt a nemzet büszkeségéről, a költő-királyról, a magyar kultúra lángeszű bajnokáról, ki ott veszett a segesvári csataterén, a kit talán mint, a bibliai Illést, tüzes szekéren egyenesen az égbe ragadtott fel a magyarok Istene!

De ha Petőfi Sándor nincs többé, hátrahagyta szent örökségül műveit. Vegyék és olvassátok!

S erős bennem a hit, ha ezt teszték, így lesz ünnepélytek leghelyesebb, legeredményesebb!

A halhatatlan Petőfi a fekete betűkből életre kel, s megtanít benneteket imádni a hazát, gyűlölni a zsarnokot, tisztelni az erényt, meghajolni az érdem előtt, üldözni a szédelgést, agyon taposni a gázt...

Petőfi verseiben megtalálhatjátok őseink kristálytiszta jellemét, puritán becsületességét, meszerű őszinteségét, s e felett elédkedni ma nagyon is helyén van, midőn a jellem helyett a jellemtelenség uralkodik; a becsületesség helyett uton-utódon becsületességgel találkoztok és az őszinteséget a rut hazugság mocsokítja be!

Petőfi halálának felszázados évfordulója legyen megújodása is legszebb monumentuma e század utolsó esztendőjének! Legyen a legnagyobb reform alkotása az újoman születő századnak!...

Ez lesz majd az a diadalív, melyen át örömmel és boldogan jó közibénk a halhatatlan és pedig úgy, hogy soha sem hagyja el szíve-lelke ideálját, ezt a szegény magyar hazát!...

Magyar nemzet! égre emelt szemekkel, összekulcsolt kezekkel hajolj meg Petőfi előtt!

Imádkozzatok hajnal pirkadástól — nap nyugtáig! Legyen a mai nap teljesen Petőfié, a megdicsőülté úgy, amiként egészen és egyedül a miénk volt ő!

rónán, hol ezer meg ezer ringó kalásztenger fodra felett sít a nap, gyönyörködte a pompás virágokban; a lágy szellő virágillatot, madáreszeget hozott az erdő mélyéből s messziről a Balaton kék vizének csobogását és az árnyas fürdőhelyek kavicsos utain sétáló ismerő-ök üdvöztetést varázsolta elé. Ez a szellő suttogott Neked búvóbájos dolgokat, úgy, hogy majd elszédültél belé. Picike szíved megteltet örömmel; apró magvak gondos virághajtásai lepték el, melyek virítottak, pompáztak, hisz a boldogság balzsamessepeivel öntözted fakadó hajtásaikat. — Álmodtál messze kéklő hegyekről, hol hibálók vízek mellett a fürdőhely kanyargó utain vendégek sétálnak. Merengő, szótalan leltél. Messze, kifelé igyekezte az otthon légköréből az isteni természetbe. Utad zöldelő rét mellett vezetett el, melyre a tavasz nimfái virágos szőnyeget terítettek le. Annyi meg annyi virágkehelyben dögieselt a méh; ezer meg ezer fejecske himporát lopta meg a rászálló pillangó. Oldalt fák, magas karcsú fák himbáltak s a szellő utánad vitte a friss illatot.

Mentél tovább. Ki az erdőbe, hol a sátozt képező lombok alatt pihentél meg. Lopva néztél körül, hogy nincs-e senki ott, s a puha pázsitra dőltél le. Azok az apró rózsaszínű levelek tudnának beszélni, miről gondolkoztál, mi foglalta le pici szíved dobbanását, hova mélyesztéd szép szótét szemeidet, — én nem!

És én? Egyedül voltam. Szívem üres, kietlen volt, mint kiszáradt patak. Ismeretlen érzés lopódzott hozzám, mint futó, tavaszi folyondár s szívem minden reményét lefoglalta. S mily édesek voltak a remények! Csupa rózsával voltak felékesítve; köznapi, sértő gondok nem fértek hozzá! Vágyam vitt magával messze; kéklő hegyek felé; egyedül bolyongtam a tarka réten, mint a magános, el

Nagy szellem! midőn letesszük halánk és kegyeletünk jelül koszorúkat; midőn leborulunk nagyságod előtt; hallgasd meg utánad kesergő magyarjaidat; Légy továbbra is bennünk és velünk! Örző szemeiddel vigyázz édes hazánkra, s ha szükségesnek látod, kiáltss mi meg fogjuk hallani és követni fogunk:

„Talpra magyar!”

Siposs Géza.

A kerületi betegsegélyező pénztárak.

A kereskedelemügyi miniszter leiratában felhívta az ország összes kereskedelmi- és iparkamaráit, hogy a munkás betegsegélyezési ügynek ez idő szerinti állapotáról tegyenek mielőbb jelentést.

A soproni kereskedelmi- és iparkamara a leirat folytán széleskörű adat gyűjtést indított meg a jelzett irányban, amely eljárásnak eredményét a következőkben foglalhatjuk össze:

1. A kerületi betegsegélyező-pénztárak sok igyekezettel és jóakarattal dolgoznak, de annak a fontos feladatnak, melyet a törvény eléjük tűzött, csakis a székhelyeiken tudnak megfelelni. A kerületi pénztárak székhelyein nagyobb számmal levén a biztosítottak, ezek esetleges gyógykezelésének érdekében a pénztárak nagyobb áldozatokra is hajlandók. Rendesen több pénztári orvost tartanak, s így nem fordulhat elő eset, hogy a beteg pénztári tagot a szerződött orvos, elfoglaltsága miatt, nem képes meglátogatni. Gyógytárak, szülészok is kellő számban állanak rendelkezésre; a fő pedig, a mi a pénztáraknak saját székhelyeiken való működését megkönnyíti az, hogy a be- és kijelentéseket könnyen ellenőrizhetik és a járulékok beszédése sem ütközik semmiféle akadályokba.

Lényegesen eltérő azonban az a kép, melyet a pénztárak kerületükben kifejtett tevékenységükkel lenek tárnak. A kerületekben a pénztárak bizalmi férfiak útján működnek; ezek szedik be a járulékokat s ezek gondoskodnak arról, hogy a beteg tagok a kellő gyógykezelésben részesüljenek. A bizalmi férfiak intézménye azonban eddig-élé sehogy sem vált be. A járulékok 5—10% át fáradozásaik megfelelő jutalmának nem tekintik; kötelezettségeiket nem teljesítik s így a pénztárak a kerületben való működését teljesen megbénítják. De akárhánszor előfordul, hogy a bizalmi férfiú tisztségét egy-egy helységben senki sem fogadja el. Ilyen helyen a kerületi pénztárak működését az érdekeltek csak annyiban érzik, hogy időnként beidézik őket az I. fokú iparhatósághoz a rájuk kiszabott járulékok befizetése céljából. A katori iparhatóságot pl. mely a nagy-kanisai kerületi pénztárhoz tartozik, arról panaszkodik, hogy a mult ében több egy félőnél nem volt pénztári orvos és bizalmi férfiú, a midőn a beteg segélyszemély

maradt feckemadár. A tarka virágkelyhek ringatóztak a langos szellőben, a fák koronáit megáztá a szél. Minden tele költészettel; itt minden szerelemről regél; a zörgő patak csobbanása, a szellő suttogása, a virágok fejrázása nem más, mint hosszú, édes, szerelmi sóhaj. Ezer meg ezer melódia csendül meg szívemben, fejemben zsidobnak kellemes hangok, melyeknek refrénje Te valál. Neked volt szentelve minden gondolatom, Tied minden reményem, Tied egész szívem

Mikor először találkoztunk!

A kék égbolton rózsafelhők kergetőztek; a nap-sugár, mint valami gyermek, játszadozott a falevelekkel. A rózsák kibontották bársonyos keblüket s elárasztották a levegőt mámorító illattal. A megöntözött zöld pázsiton hangyák futkostak ide-oda.

Nyugodtan ültünk az árnyas lugásban. Te kitekinttetél a feltuttatott szőlő róseken a messze kékelő vidék felé! Vajjon hova gondoltál? Messze ismerős vidékekre, melyeken örömet szórakoztál? Vagy valami kedves aakra, kit az ismeretlenség homályában vélek feltalálni? Kihez repülnek a gyakori sóhajok, kinek képe lebeg szüntelen előttem, s kiért nedvesíted tarka himzésű batisztzsebkendődet mélyeséges szemeid harmat cseppjeivel?

Szóltanul néztelek, midőn a színes köveken kereszthe tetted apró, regatta-cipős lábaidat.

— Ki fogja fel a hosszú sóhajokat?

Te felugrottál s nevetve futottál a zörgő kavicsokon a csipkéslelvélű bokrok s virágok közt s egy fejlődő bimbó sirmait rózsás ujaiddal kitépve, egy pillanatra visszafordultál és majdnem oda lehelted:

— Senki.

De egész valód megcáfolni látszott e feltevést.

zet sem orvosdot nem kapott, sem orvosi gyógykezelésbe nem részesült.

Igy aztán — mint az alsó-lendvai ipartestület írja — ugyis mint ez előtt, a mester kötelességének tartja itt a vidéken azonnal ápolás alá venni munkásait, különben megkérik a betegségnek elejét venni, mert igen gyakran előfordul hogy a megbízott orvos túlságosan el van foglalva ekkor.

Sok helyen nincs orvos, vagy ahol van, a pénztár által megajánlt csekély díjért nem vállalja el a beteg tagok gyógykezelését. Ha aztán sikerül is a pénztárnak egyik-másik helyen, rendesen nagyobb vidékre kiterjedő hatáskörrel, orvost megnyernie, ennek magánpraxisa is lévén, gyakran huzamosabb időre elhagyja székhelyét annélkül, hogy helyettesről gondoskodnék. Persze sok helyen más orvos hiányában sem megy a helyettesítés.

A legnagyobb bajt azonban az okozza, hogy a pénztár kötelezett tagjainak be- és kijelentése rendkívül hiányos tagjárulékok beszédese részben a bizalmi férfiak magatartása miatt a legnagyobb nehézségekbe ütközik.

Ily körülmények közt csak természetes, hogy a kerületben lakó iparos mesterek és kereskedők ellenszenvvel viselkednek a kerületi betegsegélyező pénztárak irányában, mint a melynek csak terhet érzik, de előnyeit nem élvezhetik. És ez ellenszenv fokozására szolgál az a körülmény is, hogy a munkaadókat gyakran büntetik a be- és kijelentés körüli kötelezettségeik késedelmes teljesítéséért. A késedelmes bejelentéseknek azonban legtöbbször az ipartörvényben és a betegsegélyezésről szóló törvényben az ipari alkalmazottak, illetve a biztosításra kötelezett segédmunkások bejelentési kötelezettségére vonatkozó és egymástól eltérő rendelkezések az okai. Az ipartörvény a segédmunkások 15 nap alatt való bejelentését rendeli el; ez a rendelkezés számol az iparos mesterek ama régi és indokolt szokásával, hogy alkalmazottaikat kétheti próbaidőre veszik föl. A betegsegélyező szabályozó törvény ezzel szemben a biztosításra kötelezetteknek nyolc nap alatt való bejelentését szabja meg. E törvényes rendelkezéshez csak nagy nehezen tudnak a munkaadók hozzátörödni s ez a magyarázata a késedelmes bejelentések miatt való gyakori bírságolásnak s a betegsegélyező-pénztári intézmény iránt helyenként uralkodó ellenszenvnek.

Szerfelett nagy terhet ró a kerületi pénztárookra a belkezelés és ügyvitel bonyolódott és költséges volta. A kerületi pénztárak bevételeinek 20—30%-ka rámege az igazgatási költségekre, ezek a kiadások nem halaszthatók, az ügyvitel rendes menete érdekében azonnal teljesítendő. A járulékok jó része azonban a föntemlített körülmények miatt csak hiányosan hajtható be; folyton nagy a pénztár kinlevő követelése s így a pénztár, a hol csak lehet, kénytelen a maga számára hitelt kérni. A zalaegerszegi kerületi pénztárnak pl. a múlt év végén 599 frt közzpénzszel szemben 4463 frt tartozása és 7807 frt járulékkövetelése volt. Az ily viszonyok a pénztár működését rendkívül megnehezítik s elégséges hitelnek némi korlátozása, hogy működése fennakadjon.

2. A kerületi betegsegélyező-pénztárakkal jelentőség tekintetében vetekednek az ipartestületi betegsegélyező-pénztárak, a melyek közül számosan egész járásra kiterjesztik működésüket. E pénztárak működését nagy mértékben megkönnyíti az a körülmény, hogy az iparos munkaadókkal és biztosított segédmunkásokkal folytonos érintkezésben állanak. A segédmunkások ki- és bejelentése nyilvántartását amugy is vezetniök kell s így a munkaadók, ha a munkásállományukban beállott változást a testületnek be jelentik, e bejelentésükkel a betegsegélyező pénztárakról szóló törvény rendelkezéseinek is eleget tettek. Ezek a testületek könnyebben is kapnak bizalmi férfiakat az iparos mesterek körében s a járulékok behajtása sincs rájuk nézve leküzdhetetlen akadályokkal egybekötve. Ezért a segélynyújtás is pontosabb náluk. Működésük ellen nem is emelnek panaszt, s így a betegsegélyező pénztárakról szóló törvény szerencsés alkotásának kell tartanunk az ipartestületi betegsegélyező pénztárakat.

Egyiknek másiknak e testületi pénztárak közül is megvan a maga külön baja. Ilyen például a stájer-kórháznak eljárása, a melyek a Magyarországból átmenő munkásokat túlságosan előzékeny ápolásban részesítik és a betegként

jelentkező munkásokat akkor is fölveszik, ha azok állapotuk kórházi ápolást nem is igényel.

A kórházak hiánya különben úgy a kerületi, mint a testületi betegsegélyező pénztáraknak sok nehézséget okoz, mert a súlyosabb vagy ragályos betegségi esetek kórházi ápolást igényelnek s ez igénynek a pénztárak kórházak hiányában nem tudnak megfelelni.

A vállalati és magánbetegsegélyező-pénztárak — legalább a kamarakerületben — kifogástalanul működnek s panasz ellenük még nem merült föl.

A kerületi betegsegélyező pénztárak föntvázolt helyzetéről beérkezett jelentések egyuttal javaslatokat is tartalmaznak arra nézve, hogy a tapasztalt bajokon és hiányokon mily eszközökkel lehetne segíteni. E javaslatok mindenekelőtt a pénztárak anyagi helyzetének javítását célozzák. Ennek elérésére szükségesnek tartják:

1. hogy a bizalmi férfiak tisztviselőt a községi előjáróság egy tagja (esetleg a községi vagy körjegyző) viselje az 5—10%-os díjazás mellett, vagy pedig alkalmaztassék az az eljárás, a melyet a soproni kerületi betegsegélyező pénztár követ, a mely kerülete legnagyobb részében meilőzi a bizalmi férfiakat, e helyett saját tisztviselőit küldi ki negyedévenként a községekbe s járulékok beszédese céljából s a tisztviselőket e munkájukért a beszédett díjak 5%-ával díjazza;

2. hogy e bizalmi férfiak a hátralekos járulékok végrehajtás utján való behajtását a községi előjáróságnál közvetlenül kérhessék s általában a járulékk-hátralekok pontos behajtása tekintetében célra vezető intézkedések tétessenek;

3. hogy a járulékkal hátralekban levőket hátralekaik után késedelmi kamat fizetésére szorítsák és

4. hogy intézkedés történjék azon munkaadókat illetőleg, a kiktől végrehajtás utján sem szedhetők be a járulékok.

A segélyezések ügyének is oly irányú szabályozását óhajtják első sorban a kerületi pénztárak, hogy a kilépett tagok jogai hat hétnél előbb szünjenek meg; hogy a baleset-biztosítás törvényhozási uton való rendezésével, a balesetekből folyó ápolási stb. költségektől a pénztárak fölmentessenek; hogy a kórházakban a pénztár alapszabályainak megfelelőleg a pénztári tagok számára külön és olcsó osztályt nyissanak és a gyógyszer-számlák ingyenes retaxiálása érdekében gondoskodás történjék.

A kerületi pénztárak működése legnagyobb akadályának megszüntetése érdekében kötelezzék az I. fokú iparhatóságokat, illetve az ipartestületeket arra, hogy a munkás alkalmazottak állományában beállott minden változást közöljék a betegsegélyező pénztárral; vagy pedig alkalmaz-zák e tekintetben is a soproni kerületi pénztár eljárását, a mely abban áll, hogy a munkaadók a községi előjáróságoknál jelentik be a munkásai állományában beállott változást, a melyet az előjáróság a pénztár által rendelkezésre bocsátott nyomtatvány úrlapon azonnal és portamentesen továbbít a kerületi betegsegélyező pénztárhoz; e célszerű eljárás meghonosítását a vármegye alispánja tette lehetővé ez irányban kibocsátott rendeletével.

Egy további óhaja a kerületi pénztáraknak, hogy az orvosi szolgálatra a körorvosokat kötelezzék méltányos díjazás ellenében.

A kerületi pénztáraknak végül sokszor hangoztatott kívánsága az, hogy ipartestületi, vállalati és magánpénztárakat ne engedélyezzenek s a már meglévőket is szigorú vizsgálat alá vegyék, hogy azok, a melyek céljuknak megfelelni nem tudnak, fölzárlás után a kerületi pénztárakba legyenek olvasztvaók.

Az ipartestületi pénztárak kifogástalanul működnek s így működésük eredményesebbé tétele érdekében nagyobb horderejű intézkedések nem is szükségesek. E pénztárak éppen működésük sikerére való hivatkozással a betegsegélyező pénztári intézménynek ipartestületek szerint való decentralizálását sürgetik. Ily uton a betegsegélyezést az ország minden vidékén egyenlő intenzivitással lehetne megvalósítani, különösen, ha minden pénztár külön kórházat is létesítene.

A beérkezett jelentések egyike végül a betegsegélyező pénztárak teljes államosítását óhajtja a pénztári hivatalnokai állások kvalifikációhoz való kötésével; egy másik jelentés

Oly szomorúnak találtam mindent; a virágok bána tosan hajtották le fejüket; a haraszt lassan felve zörgött alatta tarka gyíkok csuszáltak lassan, tómpán. A fakérgen öreg bogarak öröltek, kopogtattak; a madarak fájdalmasan dudoltak altató melódiát.

Egyik fa oldalába volt bevésve neved; a sárga be vágások elszürkültek, pedig csak alig néhány hónaposa Minő más hangulattal véstem be a hosszukás; betűket s hogy olvasom azt ma! És nézd: Az a bevágás megölte a fát, koronájáról zörögve esnek le a levelek, törzse szárad. Látod, mint a fának, úgy az emberi szívnek elég egy karcolás, hogy örökre megsebezze. Az a gyenge tollkés vágása annyi a fának, mint a szívnek a csalódás!

Vágyódom messze magányba, hol nem bánt semmi, a föld nyirkos rétegeiben. Minek éljek, szivemben hordva a csalódás keserűségét, mikor virágok alatt pihenhetek a pázsitos föld nyelhet adó göröngyeiben. Csak madárdalt hallok s virágok beszélgetését s a szellő enyelgését...

Ott fogok majd megpihenni
Oda lent már nem fáj semmi.

Keserűen veszem kezembe a tollat s írom ide kusza betűkkel e történetet. Talán ha elolvad ezeket a fekete sorokat, ezüstös kacagással dobod le a papírt s nézel a messze kékülő magasba a nagy város tornyos épületei felé, oda, a honnan rozsaszín levelek s tarka képes levelezőlapok repülnek feléd.

Boldog vagy, mosolygó gyermek, míg a való nem markol rózsás ujjaid apró eszetvónaival megfestett tereidbe!

—thy.

pedig a pénztárak ellenőrzését állami szakközvegekre szeretné ruháztatni, minthogy az ellenőrzést ez idő szerint teljesítő közigazgatási organumok munkáival sokkal jobban rendelkeznek, hogysem a pénztáraknak az ő általuk való ellenőrzését elhoz vezetőnek tarthatná.

A soproni kereskedelmi és iparkamara közös bizottsága a fentieket beható tárgyalás alá vette és ennek eredményeként a közös ülés elé javaslatba hozta, hogy a kamara a beérkezett jelentéseknek és javaslatoknak ezt a kivonatos ismertetését az eredeti jelentésekkel és javaslatokkal együtt terjesztsze fel a kereskedelemügyi miniszlatnak. A kamara közös ülése a bizottság javaslata értelmében hozta meg ebben az ügyben határozatát.

A megyei jegyzőegylet köréből.

Zala vármegye községi és körjegyzők egyletének elnöksége az 1899. augusztus 5-én tartandó közgyűlés tárgyában a következő meghívót bocsátotta ki:

Meghívó Zala megye községi és körjegyzők egylete által az alapszabályok 13. §-a alapján 1899. évi augusztus hó 5-ik napján delelőtt 10 órakor Zala-Egerszegen a váomegye székházának gyülestermében tartandó évi rendes közgyűlésre.

A közgyűlés tárgyának sorrendje:

1. Elnöki jelentés.
2. Az 1898. évi egyleti számadások megvizsgálására kiküldött számvizsgálóbizottság jelentése.
3. Az 1900. évre összeállított egyleti költségelőirányzat előterjesztése.
4. A tolnavármegyei községi és körjegyzők egyletnek indítványa a marhajárlatok bélyege és kiállítási díjának módosítása iránt.

5. A biharvármegyei jegyzői egylet indítványa a körjegyzői okmány kényeszer behozatalára vonatkozó törvényjavaslat tervezete elleni állásfoglalás iránt.

6. A magyarországi községi és körjegyzők országos központi egylete elnökségének a körjegyzői okmány kényeszer behozatalára vonatkozó törvényjavaslat tervezet ellen szerkesztett felirata előterjesztése.

7. A magyarországi községi és körjegyzők országos központi egylete módosított és jóváhagyott alapszabályainak előterjesztése.

8. A sopronmegyei községi és körjegyzők egyletnek indítványa a jegyzők hagyaték leltározási díjának felemelése iránt.

9. Dr. Kampis János miniszteri titkár megkeresésének előterjesztése az általa szerkesztett „Közigazgatási könyvtár” pártolása és terjesztése iránt.

10. A nagykanizsai járás községi és körjegyzők egylete által szerkesztett összesített adókönyvecske es törvényhatósági utadó s pótlék fizetési iv tervezet bemutatása és azok alkalmazásba vétele iránti intézkedés megtétele érdekében tett javaslatainak előterjesztése.

11. Az egyleti hátralekos tagsági díjak ügyének rendezése.

12. Egyéb indítványok.

13. Tisztújítás megejtése.

14. A jegyző szigorló bizottságba és a nyugdíjválasztmányba három év tartamára 2—2 rendes s 1—1 póttag választása.

15. A tolyói évi országos jegyzői közgyűlés köpviselőinek megválasztása.

16. A jövő évi közgyűlés helyének meghatározása. Mely évi rendes közgyűlésre az egylet rendes, pártoló és tiszteltbeli tagjai meghívotnak és minél nagyobb számban leendő megjelenésre, a rendes tagok pedig egyuttal tagsági díjaik pontos befizetésére is felhivatnak.

A választmányi gyűlés augusztus hó 4-ik napján d. e. 11 órára a nemes-apátii körjegyzői hivatalba tüzetik ki, a melyre a t. választmányi tag urak az alapszabályok 17. § a) pontja 2-ik bekezdésére való figyelmeztetéssel hivatnak meg.

A választmányi tag urak egyuttal felkéretnek, hogy a jársaik területén tényleg alkalmazásban levő kartársak neveit és székhelyét folyó hó végéig az egylet elnökségével közölni sziveskedjenek.

Néhai Illés Lőrinc volt nemesapátii körjegyző, vármegyei egyletünk első elnökének, az egyletünk által emelt sír-emleke ez alkalommal, vagyis 1899. évi augusztus hó 4-ik napján delelőtt 9 órakor fog a nemes apátii temetőben rendeltetésének ünnepélyesen átadatni.

A mely ünnepélyes alkalomra az egylet t. tagjai azon kérelemmel hivatnak meg, hogy melyen érzett kartársi tiszteltünk és kegyeletünk hű kifejezése végett minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Egyuttal felkéretnek, hogy érkezésük helyét, idejét és a vonatot (a kocsi kirendelhetése végett) Arvay Gábor nemes-apátii kartársal legkésőbb f. évi augusztus hó 1-ig okvetlen közöljék.

Végül a közgyűléseink iránt eddig tápusított indokolatlan közöny megtörése s közös érdekeink s ügyeink annyira szükséges egyöntetű s erős érvényesítése céljából minél tömegesebb megjelenést kérünk

Légrad, 1899. évi július hó 20-ik napján.

Koltai László, egyleti jegyző. Kováts Gyula, egyleti elnök.

Közegészségügy.

Dr. Háy István vármegyei t. főorvos a vármegye területén a f. év első felében előfordult közegészségügyi állapotról egybeállított feléves jelentése alapján közöljék a következőket:

Az év elejétől kezdve a törvényhatóság területén a következő ragályos és fertőző betegségek fordultak elő járványosan:

Kanyaró: Zala-Egerszeg, Szt. Grót, Gyepükaján, Csáford, Bazita, Nemes-Apátii, Kemend Ollár, Káptalanfa,

Hany, Pakod és Zalabér községekben. Megbetegült összesen 548, ebből gyógyult 537, elhalt 8, ápolás alatt maradt 3.

Vörheny: N-Kanizsa, Zala-Egerszeg, Tapoleza, Les-Németfalva, Les-István és Les-Tomaj, továbbá Besenyő, Légrád, Alsó-Lendva, Mindszentkál és Véged községekben — Megbetegült összesen 181, ebből gyógyult 142, elhalt 28, ápolás alatt maradt 11.

Hőskurut: Nemes-Vita, Nagy-Kanizsa, Gulács, Kapocs és Bak községekben. — Megbetegült összesen 40, ebből gyógyult 16, elhalt 1, ápolás alatt maradt 23.

Hólyagos himlő: Nagy-Kanizsán és Csáktornya. Megbetegült összesen 15, ebből gyógyult 11, meghalt 3, ápolás alatt maradt 1.

Vérhas: Csáktornya községben, Megbetegült 31 s mind meggyógyult.

Szövőnyosan mutatkozott: Hasi hagyományban megbetegedett összesen 75, ebből gyógyult 59, meghalt 10, ápolás alatt maradt 6.

Báránghimlőben megbetegedett 31, gyógyult 26, meghalt —, ápolás alatt maradt 5.

Fültő mirigylobban megbetegedett 15, gyógyult 15, Vöröshen megbetegedett 1, meggyógyult 1.

Gyermekágyi lázban megbetegedett 4, gyógyult 1, meghalt 3.

Járványos agy gerinczhártyalobban megbetegedett 1, meghalt 1.

Ronsoló toroklob Nagy-Kanizsán Perlak, Kotor és Zala-Egerszegben nagyobb mérvben jelentkezett s e mellett szövőnyosan az egész vármegye területén előfordult; megbetegedett összesen 151, ebből gyógyult 97, meghalt 52, ápolás alatt maradt 2.

A fertőző bántalmak tovafejlésének megakadályozása s a kör elfojtása érdekében a betegek lehető elküldetését, s a felgyógyulás vagy bekövetkezett halál után a kellő fertőtlenítést s a lakrésznek kitisztogatását teljesítették. Nagy-Kanizsán a hólyagos himlővel megbetegedettek kórházba helyezték. Ronsoló toroklobnál a serumot használták mindazon esetekben, melyeket a hatóságoknak vagy orvosoknak kellő időben tudomásukra hoztak; sajnos azonban, hogy népiünk tudatlansága és nagy könnyelműsége gyakran lehetetlenné tette ennek keresztülvételét. A csáktornyai állami tanítóképzőben tett régebbi vizsgálata alkalmával a főorvos kifogásolta az árnyékszéklet, ugyszintén a kutat, szellőzést és az illetékes hatóságot felkérte a hiányok megszüntetésére.

A himlőoltást az egész vármegye területén befejezték a számadatokat még nem lehet összeállítani; mert jegyzőkönyveket csak október hónapban fogják betérjeszteni.

A perlaki, csáktornyai és alsó lendvai járásokban a trachoma tájkórosan uralkodik; mult évről maradt így beteg 1659, szaporulat 1899 első felében főleg visszaesések) 758, így az összes ápolás alatt voltak száma 2417, ebből gyógyult 343, távozott vagy elhalt 16, ápolás alatt maradt 2058.

Mura-Vid községben pedig ama téves és föltötte veszelyes szokás uralkodott, hogy a templom bucsuja napján az oda seregülő nép önmaga szeméit a templomban levő szenteltvíztartóban mosta meg, ami a különben is nagyon uralkodó trachoma betegség tovafejlését nagyfokban elősegítette. — A közegészségügyre hátrányos szemügmosság beszüntetésére nézve a főorvos javaslatára az alispán a kellő intézkedést megtette.

A trachoma ellen való védekezés sikerét nagyfokban hátráltatja, hogy a betegeknek sok esetben nagyobb utat kell megtenniük a rendelési illetve a kezelési helyig s mivel a betegség gyógyítása hosszadalmas, a betegek csak hamar türelmüket vesztik; más részről a kezelő orvosok sem részesülnek abban az anyagi segélyben és elismerésben, melyet ezek nehéz és odaadó munkájuk folytán megérdemelnének.

Posta- és távirda segédtisztek tanfolyama.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a posta- távirda és távbeszélő kezelési szolgálatra alkalmazandó és a XI-ik fizetési osztályban 500 forinttól 700 forintig emelkedő évi fizetéssel, továbbá az 1893-évi IV t. c. által megállapított lakpénzilletményekkel javadalmazott posta-és távirda segédtisztek kiképzésére folyó 1899 évi szeptember hó 15-étől kezdve hat hónapra terjedő gyakorlati tanfolyamot nyit a következők közt: 1. a budapesti posta-és távirdaigazgatóság kerületében: Esztergomban és Kecskeméten; 2. a kassai posta-és távirdaigazgatóság kerületében: Rozsnyón és Ungvárt; 3. a kolozsvári posta-és távirdaigazgatóság kerületében: Brassóban és Marosvárhelyen; 4. a nagyváradi posta-és távirdaigazgatóság kerületében: Aradon és Debreczenben; 5. a pécsi posta-és távirdaigazgatóság kerületében: Mohácson és Nagy-Kanizsán; 6. a pozsonyi posta-és távirdaigazgatóság kerületében: Érsekújvárt; és Liptó-Szent-Miklóson; 7. a soproni posta-és távirdaigazgatóság kerületében: Székerfejesvárt és Szombathelyen; 8. a temesvári posta-és távirdaigazgatóság kerületében: Verseczen és Zomborban; és végül 9. a zágrábi posta-és távirdaigazgatóság kerületében: Eszék felsővárosban és Zimony városban.

Ezen tanfolyamokra hallgatókúl fölveszik: a) első sorban 1873. évi II. t.-cz. 5. §-a értelmében kisebb hivatalnoki alkalmaztatásra igényjogosultsággal bíró igazolványos katonai altiszteket; b) postamesteri vagy kiadó minőségben szolgáló oly férfiakat, kik a gimnázium, reáliskola vagy polgári iskola negyedik osztályát, avagy ezekkel egyrangú más iskolák megfelelő osztályait sikerrel elvégezték; c) ugyanezen iskolai előképzettséggel bíró és 18-ik életévüket meghaladott más férfiakat; végül, ha ily pályázók kellő számmal nem jelentkeznek: d) a fenti iskolai előképzettséggel rendelkező 16-ik életévüket betöltött ifjakat is. A fölvetelhez szükséges továbbá annak igazolása, hogy folyamodó 1. a 35-ik életévét még nem haladta túl; 2. magyar állampolgár; 3. a magyar, --

Uelve ha horvát-szlavon országi illetőségű — a horvát nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja; 4. feddhetlen életű; 5. a posta és távirdaszolgálatra testileg is teljesen alkalmas, mely utóbbi körülmény közzhatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolandó.

A tanfolyamok hallgatói beiratási és tandíj fejében tíz (10) forintot kötelesek fizetni s ezen díj fizetése alól csak igazolványos katonai altiszteket mentik föl.

A tanfolyam szabályszerű bevégezése és az előirt szakvizsga letétele után a hallgatók posta és távirdasegéd-tiszti állásra képesítést nyernek, illetve a posta és távirdasegéd-tiszteletké létszámába fölveszik s a katonai igazolvánnyal bíró segédtiszteletkeket az úresedéshez kepest lehetőleg azonnal, a többieket pedig magatartásukhoz és haszonvezetőségükhöz képest posta és távirdasegéd-tisztekek nevezik ki; a d) pont alatt említett hallgatók azonban kinevezetésre csak 18-ik életévüket betöltése után számíthatnak.

A kik ezen tanfolyamokba belépni óhajtanak, sajátkezűleg írt, születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal fölszerelt kérvényüket folyó évi augusztus hó 31-ig és pedig a már közszolgálatban állók rendes előjárásuk útján, a többieket pedig a főlizgabiró, vagy polgármester közvetítésével a fentebb említett és a tanfolyam helyére nézve illetékes posta- és távirdaigazgatósághoz nyújtják be.

A soproni kereskedelmi- és iparkamara köréből.

I. Az érdekeit köröket ez uton értesítjük, hogy a nem fertőző országokból származó gyümölcs- és főzések küldemények Romániába csak abban esetben bocsátatnak be, ha azokat származási bizonyítványokkal látjuk el.

II. A m. kir. houvédelmi miniszter ur a honvédség 1900. évi lábbeli szükségletének 50% o-át, vagyis 10.000 pár bakancsot és 10.000 pár könnyű cipőt a megállapított föltételek, továbbá a fővállalkozóval kötött szerződés értelmében ezuttal megállapított egységáruk mellett, nevezetesen a bakancsokat páronként 4 (négy) forint 93 (kilencvenhárom) krért, a könnyű cipőket pedig szintén páronként 4 (négy) forint 22 (huszonegy) krért a hazai kisiparosok által szándékozik elkészíttetni.

E bakancsok s könnyűcipők katonai teherárúkként legkésőbb 1900 évi március hó végéig a honvéd központi ruhatárba Budapestre lesznek beszállítandók. Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok, ott, ahol ipartestület van, ennek útján, különben közvetlenül, legkésőbb folyó é. augusztus 20-ig az alulirt kamarához küldendők be.

Miről az érdekelte kisiparosokat oly meggyekezéssel értesítjük, hogy a „Szerződési feltételek“ és a bakancsok készítésére vonatkozó „Határozványok“ kamaránknál bár mikor megtekinthetők, esetleg megszerezhetők.

III. Az ipari munkások vasárnapi szünneteléséről szóló 1891 évi XII. t. cz. alapján a keresk. m. kir. miniszter ur 27584 VIII. sz. a. rendeletet bocsátott ki, a mely szerint „a munkaszüneti napot követő napon reggeli 3 órákor megkezdhető a tovaország előkészítése és fogamatban vétele.“

Miről az érdekelteket ezen az uton is értesítjük.

IV. A szombathelyi kir. törvényszék az 1900. évben, esetleg 1900. évi január 1 től egymásután következő három évben szükséges, esetenként körülbelül 800—1000 csomag 6 szálós finom stearin-gyertya, továbbá 438 rizsma íródai papír, toll, pesztvársz s más íródai anyagszer szállítására pályázatot hirdet.

Az ajánlati tárgyalás f. é. augusztus hó 14-ikén fog megtartatni, a mely nap d. e. 9 órájáig az ajánlatok okvetlenül benyújtandók; minthogy a később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A részletes föltételek a nevezett törvényszék írodaigazgatójánál tekinthetők meg.

Sopron, 1899. évi július havában.

A kerületi kereskedelmi- és iparkamara.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Erzsébet királyné emlékére templom emelése. A főváros katn. körében mozgalom indult meg, hogy felejthetetlen emlékü, örökre siratott felséges asszonyunk, Erzsébet királyné emlékére közadakozás útján templomot emelnek Budapestben az ország székvárosában, amely templomnak falai között nap nap után fognak imádkozni a nagy emlékü királyné lelki üdvéért. E kegyeletes terv kivételéhez legnagyobb készséggel adta meg beleegyezését felséges királyunk s az ő legmagasabb elhatározása folytán Mária Valéria főhercegnő ő es. és kir. fensége, mint fővédnök, állott a gyűjtő bizottság élére, amely márd eddig körülbelül 90.000 forintot gyűjtött a kegyeletes cél megvalósítására. A központi gyűjtő bizottság szükségessé látja most már ezt a mozgalmat az egész országra kiterjeszteni és tervbe vette, hogy az ország nagyobb városaiban, a vármegyék székhelyén gyűjtő bizottságokat alakít, amelyek a kereskedelem minden rétegét be fogják vonni a szép és kegyeletes mozgalomba.

A Petőfi ünnepélyt — a halhatatlan költő felszádos elhunytának évfordulója alkalmából — a zalaegerszegi jogász ifjuság a minden felől nyilvánuló érdeklődést tekintve nem a Korona szálló, hanem az Arany Bányai emeleti dísztermében tartja július hó 30-án (vasárnap) délelőtt 1/211 órákor.

Főgyimnasiumi hírek. A zalaegerszegi áll. főgyimnasiumnál betöltendő két tanári állásra a közoktatásügyi miniszter Marginean Sándort a latin és görög nyelvből szakvizsgálatot tett tanárjelöltet, ki az aradi kir. tanítóképzőintézetnél a román nyelv tanításával volt megbízva, — helyettes tanári minőségben megbízta a latin és görög nyelv tanításával; — Kern Antal zolnai kath. algymnasium helyettes tanárt hasonló minőségben áthelyezte s a latin és német nyelv tanításával bízta meg az 1899-900 isk. évre. Ugyanezen iskola évre továbbá újból megbízta a latin és német nyelv tanításával Lauer Rezső szakvizsgálatot tett helyettes tanárt, ki az előző évben is ennél az intézetnél működött hasonló minőségben.

Meghívó. Meltóságos Dr. Jankovich László gróf Zalavármegye főispánja védnöksége alatt tartandó tűzoltói jubileumi ünnepély alkalmával a zalaegerszegi önk. tűzoltó testület tűzoltó-szerek beszerzésére 1899. évi augusztus 6-án (vasárnap délután) a „Baross“-Ligetben hangversenyyel és tánczval egybekötött zárkórú mulatságot rendez, melyre kívül czimzett urat (és becses családját) tisztelettel meghívja a rendezőség. Balépti-jegy ára az összes mulatságokra 1 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázzunk. Tudni valók: 1. Ünnepélyes kivonulás d. u. 4 órákor. 2. Kerekpárverseny 1/25 órákor (versenydíj három érem). 3. Kerekpárosok dísz virágfelvonulása 5 órákor. 4. Népünnepély: rudmászás, futo, ugroversenyek, confetti, bazár s még ezer fele 7 óráig 5. A székesfehérvári honvéd zenekar hangversenye válogatott műsorrall. 6. A tűzoltó testülettől felajánlt ermek ünnepélyes kiosztása a bizikli győzteseknek 8 órákor. 7. 9 órától táncz a zalaegerszegi fiatalág rendezése és a székesfehérvári honvéd zenekar zenéje mellett.

Husz éves lelkeszi jubileum. Meghatóan szép ünnep folyt le f. hó 16-án Aszófón, ahol Fleischmann Jenő szent Benedek rendű áldozár és aszófői plebános, ezen a napon töltötte be lelkeskedésének huszadik évét. A közeg zászlodiszbén volt; kora reggel ágyudörgés, harangzúgás és utcai zene hirdettek a nagy napot. Isteni tisztelet után a község házán díszközgyűlés volt, amelyen a képviselőtestület szeretett plebánosát a község érdekében husz éven keresztül kifejtett buzgó munkaságáért oryhangú lelkesedéssel a község díszpolgárává megválasztotta s erről az ünnepi tisztelgés alkalmával Molnár János körjegyző értesítette, aki egyttal lelkes beszédben méltatta a jubilans érdemeit és fejezte ki a községnek szeretetét és ragaszkodását; végül emléktárgyakkal is megtisztelték. Az ünnepelt meghatva mondott köszönetet a hívei részéről tanusított gyengéd figyelemért és őszinte ragaszkodásért.

Tűzoltó Zászló-avatás. A légrádi önk. tűzoltóegylet 15 éves fennállása és zászló-avatási ünnepélyének sorrendje: 1899. augusztus hó 26-án napján. 1. A vasuton érkező tűzoltó vendégek fogadtatása és elszállásolása. 2. Este 8 órákor társas összejövetel a „Zrinyi“ vendéglőben. 1899. augusztus hó 27-ik napján. 1. Reggel 4 órákor ébresztő s utánna kivonulás a vaspályán érkező vendégek fogadtatására s a községbe leendő kísérésére. 2. Délelőtt 8 órákor az összes tűzoltótestület soraközása az őrtanya udvarán. 3. Délelőtt 1/29 órákor díszfelvonulás a Zrinyi-utczán s Szent Háromság-téren át Gróf Orsich Róbertné Ö Meltósága zászlóanyája és koszorúhölgyeként a nagy iskolához s innét indulás a róm. kath. plebánia templomban tartandó isteni tiszteletre. 4. Délelőtt 10 órákor felvonulás a Szent Háromság-téren megtartandó közgyűlésre, melynek tárgyai: a) Gadó Mátyás egyleti elnök megnyitó beszéde. b) Az egylet 15 éves multjának szárolása az egyleti titkárral által. c) „Zászlószentelésre!“ Szavolja: Haller Jenő. d) Kovács Gyula főparancsnok ünnepi beszéde. e) Az ünnepélyes szeg bevérs. f) Elnöki zárszó. 5. Déli 12 órákor társas ebéd a „Zrinyi“ vendéglő termében. Egy teríték ára 1/2 liter bor s kenyérral 3 korona. 6. Délután 3 órákor a helybeli tűzoltók díszgyakorlata. 7. Délután 4. órákor az összes tűzoltó-testületek kivonulása az őrtanya udvaráról a Dráva ligetben tartandó táncmulatságra. Belépti díj személyenkint egy korona. Egyenruhában megjelenő tűzoltók nem fizetnek. Ezen ünnepély-sorrend egyszersmind meghívóul is szolgál. Légrádon, 1899. évi július hó 16. napján. A parancsnokság.

Petőfi ünnepély. Keszthelyen ma este lesz a magyar nemzet legnagyobb költője, a dicső emlékü szabadságharc legendaszereplő eltűnt hőse, Petőfi Sándor elhunytának 50 éves emlék ünnepélye. A rendezésben Keszthely város intéző körei fáradoznak, kik az itt nyaraló egyetemi polgárokkal karöltve igyekeznek a nevezetes ünnep fényét emelni. Az ünnepi beszédet Orbán Lajos csornapremontrei kanonok, keszthelyi kath. főgyimnasium tanára tartja. Szavaltokat az egyetemi polgárk mondának.

Körelem. A zalaegerszegi önkéntes tűzoltó egylet azzal a kérelemmel fordul a város n. é. községéhez, hogy az augusztus 6-ikán tartandó jubileumi ünnepélyvel összekötött sorsolás czéljaira bármily csekély értékű tárgyakat adni kegyeskedjék. A szives adományokat kérjük a tűzoltó lakanyára küldeni. Az önk. tűzoltó egylet nevében az ünnepély rendező bizottsága.

A zalaegerszegi kereskedő ifjak önképző egylete koszorus költönek Petőfi Sándor halála 50 éves évfordulójának kegyeletes ünnepélyét f. hó 30-án délután 3 órákor tartja változatos műsorrall saját egyleti helyiségében (központi kávéház I. emelet) melyre az érdeklődő n. é. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség.

Kirándulás. A siófoki fürdőtelepen nyaraló fürdővendégek július 25-én Keszthelyre kirándulást rendeztek. Délután pontban fél 1 órákor érkezett meg a Baross gőzhajó a 200 kirándulóval, akik az „Amazon“ szálló éttermében megebédeztnek, melynek végeztével egy jó nagy részük Hévizre rándalt ki, a többiek pedig Keszthely látványait tekintették meg s d. u. 5 órákor visszautaztak Siófokra.

A zalaegerszegi tűzoltó egyesület választmányá f. hó 23-án Boschn Gyula egyleti elnök elnöktele alatt tartott gyűlésen felolvasták a városi hatóság átiratát, amely szerint az 1898 évi 21 t. c. értelmében az orszá-

vegekre sze-
idő szerint
kkal jobban
akismerettel
általuk való
közös bizott
és ennek
ozta, hogy a
atoknak ezt
kel és javas-
ügyi minisz-
aslata értel-
át.
ének elnök-
ülés tárgyá-
zők egylete
vi augusztus
gerszegen a
ó évi rendes
vizsgálására
költséglelő-
zők egyleté-
és kiállítási
ndítványa a
ozó törvény-
zők országos
kmány keny-
rvezet ellen
zők országos
lapszabályai-
zők egyleté-
zási díjának
megkeresésé-
Közigazgatási
s körjegyzők
nyvecske es
rvezet bemu-
ézkedés meg-
tése.
jak ügyének
ugdíjválaszt-
1—1 póttag
lés köpvisele-
eghatározása.
ndes, pártoló
agyobb szám-
dig egyttal
nak.
ik napján d.
talba tüzetik
alapszabályok
elmeztetéssel
retnek, hogy
év kartársak
et elnöksége-
rjegyző, vár-
k által emelt
augusztus hó
apítii temető-
let t. tagjai
erzett kar-
jezése végett
nek. Egyttal
a vonatot (a
nemes-apátii
-ig okvetlen
nositott indo-
nk s ügyeink
tése czéljából
ján.
Gyula,
elnök.
a vármegye
özegészségügyi
in közöljük a
g területén a
fordultak elő
Gyepükaján,
Káptalanfa,

gos betegápolási alap terhére akik a tüzőtő egylet tagjai részéről gyógykezelhetők, azok részére a szegénységi bizonyítványt azzal küldte meg, hogy az illetőknek részére a választmány kézbesítse. Ennek felmutatása mellett az illető tüzőtő Zala-Egerszegen bármelyik orvosnál ingyenes orvosi rendelésben és a gyógyszerárakban ingyenes gyógyszerben részesül. A választmány átiratot tudomásul vette s a titkárt megbizta, hogy a szegénységi bizonyítványokat az érdekelteknek kézbesítse. A tüzőtő egylet történetének kinyomatására nézve Vágó János nyomdátulajdonossal a választmány az egyesítést megkötötte.

Kinevezés. Amint nekünk írják *Németh Jánosnak* a veszprémi püspövelde aligazgatójának *dr. Hornig Károly* báró, veszprémi püspök a sümei plébániát adományozta, hol *Mild* volt plebánus nyugalmába vonult.

Megjutalmazott iparostanulók. A keszthelyi iparostanulók által készített ipartermekből rendezett kiállítás ünnepélyes bezárása mult vasárnap, július hó 23-án déli 11 órakor ment végbe. Csátkó Alajos az iparostanoncziskola igazgatója, kit a kiállítást rendező ipartestület a kiállítási rendezőbizottság elnökül ismételtén megválasztotta, a nála már megszokott ékesszólással elmondott nagyszavú beszéddel zárta be a sikerült kiállítást s osztotta ki az ipartestület előjárósága által megállapított jutalomdíjakat a kiállításban részt vett iparostanulók közt. Nagy gondot okozott az ipartestület előjáróságának annak elbírálása, vajjon a néhai Khern Reszó által tett 500 forintos alapítvány 20 frtot tevő 1899. évi kamatait a szebbnél szebb és izlősebbnél-izlősebb asztalos munkát közül kinek ítélje oda. Az előjáróság végre is a bíráló bizottság javaslatát megáéva tévén Kotsy József, Bernáth József asztalos tanulókat egy díszes és minden tekintetben kifogástalan ebédli szekrényt készített s éki ez évi aug. hó 20-án fel fog szabadulni, szavazta meg a 20 frtot tevő első díjat, mely neki az alapítólevél intézkedése szerint felszabadulásakor adatik ki. A többi kiállítók közül *Abel István* Pintér Sándor nevű tanulója 6 frt jutalmat, — 23 kiállító 3—3 korona, — 27 kiállító 2—2 korona, — 24 kiállító 1—1 korona jutalmat nyert. A kiállítók részére adott jutalomdíjak összege 199 korona.

A nagy-kanizsai tárházak részvénytársasága augusztus 5 en délelőtt 11 órakor a nagy-kanizsai takarékpénztár részvénytársaság helyiségében rendes évi közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: Az igazgatóság évi jelentése; a lefolyt üzletév zárszámadásának előterjesztése és az igazgatóság, valamint a felügyelő bizottság felmentése és a záróméreg feletti határozathozatal; a hivatalos lap kijelölése; a kisorsolt Eperjesy Sándor és Elek Lipót igazgatósági tagok helyett újknak, esetleg azoknak három évre leendő ismétli megválasztása; három felügyelő bizottsági tagnak egy evre megválasztása.

Új sport egylet. A tapolezai „Kerékpár Egyesület” alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Mozgalom betegsegélyező pénztár felállítása tárgyában. A sümei iparhatósági megbizottak f. hó 16-án gyűlést tartottak, Pozsonyi József elnökle alatt. A gyűlésen első sorban a megbizottak tettek jelentést a tapasztalatról. Vid Lajos jelentése szerint a gyárakban a törvényben előirt szabályokat pontosan megtartják, hiány nem merült fel; Kondor Lajos jelentése szerint az ipariskolában dícséretes eredményt tapasztaltak, ami a tanítók fáradságtalan buzgalmáról tesz tanuságot. A bizottság a járás főszolgabírója útján fogja kérni hatályon kívül helyezését azon alispáni rendeletek, mely szerint országos vásárokon a zala-egerszegi iparosok mindjárt a helybeli iparosok után üthetik föl sátraikat, ami a vármegye többi iparosára nézve sérelmes. Panaszt emeltek, hogy a zala-egerszegi betegsegélyező pénztártól az élelmi — és segélypénzek mindig megkése érkeznek. E baj orvoslására csakis ipartestület felállítása szolgálhatna, amelynek kebelében azután betegsegélyező pénztárt is létesíthetnének. Ebből a célból az előmunkálatok megtételére Pozsonyi József elnökle alatt Eitner Jenő, Balusics József, Kondor Lajos, Vid Lajos és Klaffi Lajos tagokból álló bizottságot küldöttek ki.

Névváltóztatás *Gálkó András* kövágó őrsi lakos vezetéknevének „Galgóci”-ra való átváltóztatását a belügy miniszter megengedte.

Vasúti előmunkálati engedély meghosszabbítása. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. évi július 8-án 40.882 sz. alatt kelt rendeletével *dr. Herczegh Mihály*, *Kállay Gyula* és *Pálffy Andor* budapesti lakosoknak a Budapest székesfőváros belterületéről Budaörs, Vaál, Lovasberény, Szekesfehervár, Berhida, Vilonya, Veszprém, Kövesd, Balatonfüred, B. Udvari, Zánka, Kövágó-Örs, Badaacsonytomaj, Balaton Ederics, Keszthely, Zala-Szent-Iván, Hahót, Bánok-Szent-György, Dekanovecz, és Belicza érintésével Csáktornyaig vezető s villamos erőre berendezendő vasutvonalra, hivatali elődje részéről az 1895. évi július hó 18-án 41.983. sz. alatt kelt rendelettel kiadott és legutóbb mult évi augusztus hó 5-ikén 47.031 sz. alatt meghosszabbított előmunkálati engedély érvényét a lejáratól számítandó további egy év tartamára újból meghosszabbította.

Orvosi jelentés. Árkosházán bárány-himlő, a szepetki-körjegyzőséghez tartozó Kisfaludon pedig hasi hagymáz (tifusz) lépett fel.

Távolsági térképek. A kereskedelemügyi miniszter ily térkép készítését elrendelte s annak megvalósításán már dolgoznak is. Egy része és pedig a bennünket közelről érdeklő része, már elkészült t. i. a Dunántúli rész s kapható az államépítészeti hivatalban. A térképet úgy készítették, hogy rajtuk két helynek egymástól való távolsága minden nehézség nélkül és pontosan megállapítható.

A göcseji vízmosságok. Tudvalevőleg sok kárt csinál a vízmosság mindenütt, itt nálunk talán leg többet. A földművelésügyi miniszter rendeletet küldött a vármegye alispánjához, hogy tessen a vízmosság helyekről felvételeket, alakíttasson bizottságokat s készíttessen munka tervezeteket és számításokat hol, milyen és mennyi fásításra van szükség, hogy az ezutáni rongálásnak útját állják.

— A rendelet a főszolgabírók útján, már kiment a körjegyzőkhöz.

Arany árkeletpótlék. A vámilletékeknek ezüstben történő fizetésénél vagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő aranyárkeletpótlékot (ásziót) augusztus hóra 19¹/₂%-ban állapították meg.

A csemegezőllő értékesítése. A földművelésügyi miniszter felszólítja az ország szőlőbirtokosait, hogy csemegezőllő termésküknek eladásra szánt mennyiségét — a fajta és ár megjelölésével — ez évi augusztus hó 10-ig jelentsek be nála. A miniszter intézkedésének célja az, hogy az eladásra rendelkezésre álló csemegezőllő készleteket széles alapon közzététje, az érdeklődők figyelmét, a törzásokra, a honnan csemegezőllő beszerezhető, felhívja s ezen az uton a csemegezőllő értékesítését előmozdítja. A miniszter az eladásra rendelkezésre álló csemegezőllő készletek kimutatását alkalmas módon a külföldön is terjeszteni szándékozik mindazokon a helyeken, a hol csemegezőllő iránt kereslet szokott lenni. A szőlőbirtokosok a bejelentési űrlapokat a gazdasági, szőlészeti pin-cze és fillokszera ellen védekező egyesületektől, a vinczellérsékoláktól, a szőlészeti és borászati felügyelőktől és a földművelésügyi miniszterium szőlészeti osztályától levelező-lapon irt egyszerű megkereséssel megszerezhetik.

A buza, rozs, árpa és zab várható termésének kimutatása a július 10-iki hivatalos adatok alapján: *buzáról* vármegyénkben bevetettek 85. 993 kat. hold területet, egy holdra 6.40 q. termést véve, a várható összes termés 550. 577 q.; *rosszal* bevetettek 85. 624 kat. hold területet, egy holdra 6.23 q. átlagos termést véve, a várható összes termés 524. 074.; *árpával* bevetettek 36. 477 kat. hold területet, egy holdra 6.76 q. átlagos termést véve, a várható összes termés 246. 904 q.; *zabbal* bevetettek 22.072 kat. hold területet, egy holdra 6.80 q. átlagos termést véve, a várható összes termés 150.146 q.

Halalos harc a csendőrökkel. Megirtuk a mult héten, hogy Nyáry Kálmán pölöskei urolalmi intézőnél egy ismeretlen betyár revolver lövöldözéssel pénzt rabolt. Következő napon a csendőrség már nyomra vette. Illés György őrmester indult utána Németh István őrsvezető vel s Tibol István és Koczan Imre csendőrökkel. Kedden e hó 25-én a csömödéri vasútállomás mellett a gálosi puszán megleptek egy gyanus házat, hol *Sohár Vörös Pál* kanász bojtár tartózkodott. A házat kiküttaták, otthon volt a feleség és egy gyermek. A remegő asszony kénytelen volt vezetni a csendőröket a félrebb eső helyen rejtőzködő ura felé. Tibol csendőr a ház végére állt őrszemnek, s ennek a kis fiu magyarázta, hogy ihon már jön az apja, s jött is *Sohár Vörös Pál* egy 30 évesnek látszó barna zömök és dult képű ember, szemben a csendőrökkel, de nem is várta a közeledést, 15—20 lépésre megállott, a csendőrökre kiáltva: Ugy is tudom így szól, hogy engem keresnek! avval tépett egyet a ruháján s előrántotta nagy forgópisztolyát és gyors tüzelést adott a csendőrökre, kik közül *oczán Imre* azonnal elesett, oldala lába furódott a revolver golyó. Nem halt meg, de halálos sebben fekszik. A többi csendőr sem vette tréfára a dolgot. Sebtyben löttek egy néhányat és *Sohár Vörös* miután három golyó belé ment, holtan rogyott össze. — *Sohár Vörös Pál*ról nem sokat tud a krönika, csak annyit, hogy a hahóti bíróval rokonságban van s hogy van még egy *Sohár Lajos* nevű rokona, kire alapos gyanu van, hogy egy pár ökröknek az árát egy szegény embertől ilyen revolver fenyegetéssel rabolta volt el. — *Sohár Vörös Pál*, Nagy Agoston gálosi főkanásznak volt kanász bojtárja, Nagy Agoston pedig mártóbbszor be volt fogva orgazdaság s több efféle esztalanság miatt.

Füred látogatottsága. A lipiki jódfürdőt a hozzánk beküldött 7-ik számú nevjegyzék szerint f. hó 18-ig bezárólag 1277 fürdővendég és 285 futóvendég, vagyis 1562-en látogatták.

Az árkok fullad. Nem csoda. A zala egerszegi árkokba nem is kell beleesni, a parton is megfullad az ember, olyan mocsárpázt fejlesztenek. Ilyen árkok vannak a Sip-utcában a Csácsi- és Pap-utcában, a Zala utca végén stb., amint már tavaly előtt vezérikkel zengedeztek róluk nótát. Most a Pap-utcában történt, hogy *Pál Vince* lámpagyújtogatónak *Gizella* nevű két éves leánykaja befordult a ronda árkokba s bele fulladt. Az ügyet áttették a törvénysekhez, hogy gondatlanság miatt büntesse a szülőket.

Jégverés. Az orbánysófa községhez tartozó *Bán* nevű hegyet f. hó 24-én délután 3 órakor nagy jégverés érte, mely megsemmisítette az ígérkező szőlő termésnek kétharmad részét.

A cséplés veszedelme. Gyűrűs községben lóhúzó géppel csépltek s *Tóth Károly* nevű hat éves gyermek ott látatlankodott, hiába kergette el többször is az apja; véletlenül csak oda kapta a gép s a szófogatatlan gyermeket ketté szakította.

Kulba esett. Nyitrai József lakatos segéd folyó hó 19-én szivattyus kut igazítása közben a kut lezuhant s agrárkódás és fulladás következtében hirtelen meghalt.

Borotvás öngyilkos. Marton Németh Mihály fuvaros keszthelyi lakost nyakán talált metszési sebbel folyó hó 22-én lakásán halva találták. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy nevezett egyén nyakát öngyilkossági szándékból önmaga metszette át a gyilkos borotvával.

Nagy pinczukulcsa, következőleg sok bora van, valakinek, a ki a Becsali felé vezető uton a kut közelében elvesztett egy kulcsot; a deesületes megráfáló már le is tette a nagy kulcsot a rendőrségnél s a tulajdonosa minden akadály nélkül átveheti.

Az ökrök farka nem mentette meg *Dóczi János* cselédet. *Fischer László* birtokosnak és zala egerszegi szállítóknak volt cselédje ez a *Dóczi Kávé* községben, aki nem tudott uszni, — mégis mindig mély vízben járt, s nagy passzióval fürösztötte az ökröket, úgy, hogy az ökrök farkába csipeszkedett, egyszer azonban elszalasztotta a mentő farkot, elmerült, s csak két óra mulva halászták ki.

Akasztfára jelöltek. Zala-Lövön van egy sereg 8—10 éves gyerek, kiknek *Pintér Nándor* 9 éves és *Pesti Pistuka* 10 éves legénykék a vezérek. Minapában berontottak Kónya Jánosnak, Szabó István kocsisának a nyílt pajta ajtóján s elraboltak a fedetlen láda tetejéről egy kerek ezüst pengő forintot, két fapipát, három gyufatartót, négy rétest és öt levél palacsintát a cseréptányérból, azonkívül egy jó darab kemény kenyert, egy fél marék sőt, kilencz magyarka szivart és 39 csizmadia kábánuszt. Most folyik a vallatás.

Keresi Rózenfeld Salamon salomvári lakos száz kilogramm rozs lisztjét, és keresi a csendőrség a tolvajt, ki a lisztet ellopta.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén f. hó 23-án a hivatalos kimutatás szerint: *Lépfene:* Letenye 1 u.; *rühkór:* Csáktornya 1 u.; *sértelőség:* Akali 1 u., Alsó-Bagod 1 u., Alsó-Zsid 6 u., Andrásida 1 u., B-Magyarod 1 u., B.-Szt.-György 1 u., Badaacsonytomaj 1 u., Csapi 8 u., Döbréte 6 u., F.-Páhok 3 u., Gelse 1 u., Gyepü Kaján 7 u., Gutorföld 1 u., Kutfej 7 u., Letenye 1 u., Monostor-Apáti 7 u., Nagy Kanizsa 1 u., N.-Boldogasszonyfalva 2 u., P.-Ederics 1 u., Sármellek 10 u., Sümeg 1 u., Szt-András 1 u., Szt.-Jakab 12 u., Szent-Kozmadombja 1 u., Szécsi-Sziget 1 u., Szent-Györgyvár 9 udv., Szent-Liszló 6 udv., Szepetnek 2 u., Talján Dörög 5 u., Zala-Egerszeg 1 u., Zala-Szántó 1 u.

Nyári vasúti menetrend. Érvényes május hó 1-től. *Zala-Egerszegről* indul: a) *Bobára* 5 ó. 54 p. reggel, 9 ó. 29 p. reggel, 4 ó. 49 p. délután; b) *Csáktornyára* 4 ó. 54 p. reggel, 5 ó. 54 p. délután. *Zala-Egerszegré* érkezik: a) *Bobáról* 8 ó. 39 p. reggel, 5 ó. 44 p. délután, 9 ó. 18 p. este; b) *Csáktornyról* 9 ó. 13 p. reggel, 8 ó. 24 p. este. *Helyi közlekedés Zala-Egerszeg és Szent-Iván között:* *Zala-Egerszegről* indul *Szent-Ivánra* 6 ó. 42 p. reggel; 11 ó. 42 p. délelőtt, 2 ó. 33 p. délután, 8 ó. 34 p. este, *Zala-Egerszegré* érkezik *Szent-Ivánról:* 8 ó. 05 p. reggel 1 ó. 57 p. délután, 4 ó. 01 p. délután, 10 ó. 16 p. este. *Szent-Ivánról* indul: a) *Nagy-Kanizsa felé* 5 ó. 55 p. reggel (vegyes vonat), 12 ó. 25 p. délután, 3 ó. 13 p. délután (gyorsvonat), 9 ó. 38 p. este, 2 ó. 19 p. éjjel; b) *Szombathely felé* 7 ó. 22 p. reggel, 1 ó. 16 p. délután (gyorsvonat), 3 ó. 15 p. délután, 2 ó. 15 p. éjjel. *Nagy-Kanizsáról* a vegyes vonat *Szent-Ivánra* érkezik 7 ó. 22 p. este.

Az ország dolga.

Az »ország dolga« rovatának kihalt a világa, elapadt a forrása. Ilyenkor aztán megégyeledik az ember a világ dolgába. Volna bár világ dolga. De az is vakációzik. A világbékének hágai konferenciája elég nagy óhajttással vála, hogy a világra szóló eszme megvalósuljon, legalább is, hogy a felséges kezdeményezőnek nagylelkű eszméjét dícsőséggel a illesse. Am épen ezen a héten jajgatnak legkeservesebben finnek, hogy a hatalmas muszka még az újságírást is eltöltötte tőlök. A nagy konferencia csinált azért három egyezményt, három nyilatkozatot s öt kívánságot, miket a hatalmak megbizottai talán részint alá fognak írni, részint nem. A konferencia tagjai pedig nyugodtan oszoltak szét tengeri fürdőre. — Az »ország dolga« aligha be nem kell vennünk ilyen nagyvilági historiát is, hogy pl. a híres tren-eséni főispánt Szalavszkyt, »menesztették«, mit a függetlenségiek a néppárt legyezésének tekintenek s azt várják, hogy a függetlenségiek legyezésére is bocsássák már szabad lábra *Sárközy Aurelt*, a *nemes-ésai* választások vezérét. A kriványok nem apadnak, inkább szaporodnak, apróbb alakokban, de elég sürűen. Egy ügyvédet tartóztattak le, egy körjegyző helyettett tettek vizsgálati fogságba, egy pár járásbíró panamája bukkant fel, egy orgyilkosság s több efféle — apróságok. De hát csuda ez? Nyaralni, üdülni fürödni kell — a pénzben. Senkisémet bolond, hogy olyan vén számár legyen már ma, hogy a Gátó szerepére vállalkozzék. Még kevésbbé olyan futó bolond ifju, mint *Petőfi*, ki ezelőtt 50 évvel feláldozta magát a hazáért; inkább a hazát kell feláldozni önmagunkért. Némelyek elmentek ugyan ma Segesvárra, hogy áldozzanak egy érzést a szent sírhalmon, de nem tudom, nem bánják-e még holnap, akik valamelyes előléptetésre, vagy kitüntetésre áhítoznak. A Kisfaludy társaság s az Akademia nem igen fogja honorálni azokat, akik ilyen »gyüttment« fiatal »betyár« poétáért is tudnak lelkesedni, mint *Petőfi*. Ennek a két irodalmi társaságnak most nyár derekán nagyobb melege van, mint *Petőfi*nek volt a csaták tüzeben.

IRODALOM

Schliemann Henrik. Schliemann Henrik nagyon szegény családból született. Minden kincse fiatalsága, törhelten akarata, kitaratása és becsavága volt. Kereskedőnek állott, hogy vagyont szerevezte tehessen valamit az emberiségért. Küzdelmét szerencse kísérte és siker; sokszoros milliommossá lett. Közben, pihenő óráiban, a görög ós-kor tudományával foglalkozott, miben neje is segítette. Mikor dűsgazdagon elhagyta az izgalmas kereskedői pályát, óriás vagyont a tudomány hasznára, az ós-kor ismeretének előbbre vitelére akarta használni, Ásatni kezdett azon a helyen, a hol kutatásai után az ós-régi *Mykene* romjait sejtette. Tudományos törekvéseiben is szerencsés volt. Egy egész város romjait sikerült kiásatnia; az első várost ismerünk, a legelső civilizatio nyomait telálta meg és tárt.

egy sereg...
ban beron...
ak a nyilt...
tejeről egy...
gyufatartó...
ptányérból...
fél marék...
abánuszt...

lakós száz...
g a tolvajt,

énk terüle...
lépfene...
évsz Akali...
hida 1 u...
sony-Tomaj...
Gelse 1...
7 u. Lete...
1 u. N...
rmellek 10...
2 u. Szent...
-Györgyvár...
ján Dörögd

fel. Az ő révén tudjuk, hogy a görög szellem minden kincsének elemi kölcsönzötték; a legrégebb művészi alkotásokon főként a babiloni és phoeniciai hatás érzik. Stülusának minden elemét kölcsön vette a görög, de a kölcsönadónaknál nagyobb következetességgel fejlesztette, s teljes stílusa tudta összeolvasztani. A történettudomány s az életnek legnagyobb igazsága, a fejlődés elve az ő kutatásai révén. Milliőkat költött az ásatásokra, de a milliőknél drágább kincset vásárolt ráta: igazságot, történelmi bizonyosságot. Kutatásait maga írta meg könyvekben. S ez a szellem-örösz, az erkölcs és altuismus e nagyszerű példája azzal mutatkozott be Tóth Bélának egy görög hajón: »En semmi nagyot sem tettem. Nem vagyok semmi más, csupán modern nyugati agyvelő.« Kutatásának kincsei most jutottak el hű reproductiókban a magyar közönséghez. Meghozta őket a »Nagy Képes világtörténet« 32. füzeté, mely szövegben bőven szól a mykenei kultúráról. A tizenkét kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyet. tanár, a görögokról szóló kötet szerzője dr. Gyomlay Gyula akadémikus. Egy kötet ára díszes félbörkötésben 8 frt; füzetbenként is kapható 30 kr-ával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Sokrates. A görög filozófiát ő fektette erkölcsi alapra. Komoly, rideg ember volt, ki az életben mindig csak a fogyatkozásokat látta, s magas elveinek elfajlását. Athén utcáin szóba állott mindenkiel, s mindig tanított. Kérdésködött valamiről, és rávezette az embereket, hogy rendesen nem is sejtik annak a lényegét, a miről könnyedén, megdondolás nélkül beszélnek. Beszélgetése második felében aztán rávezette az illetőt a szóban forgó dolog lényegére. Az ő tanítványa volt Plato. Sokrates rideg, magába zárkózott, szinte asketikus élete sokban emlékeztet egy keresztény remetére. Valóban van benne valami az askézis, s a földöntúli elmélyedés szelleméből. Följegyezték róla, hogy egyszer egész éven át egy helyben állva, mozdulatlanul gondolkodott. Mellette Platon elmékedik, szabadon, komolyan, nem a kétségbeesés, hanem a remény geniusa lebeg körülte. Gondolatjait ihlet vezeti. Ajkán a szeretet tana. Nem az athéniakhoz beszél, hanem a világhoz. Minden szavát, minden tettét a szeretet vezeti, művészeti felfogását is. Szeretet az, a mivel a szépet felfognak Sokrates nem a szeretet, hanem a bírálat embere. Ezért kellett meghalni; is mert az athéni demokrata alkotmányra csipős megjegyzéseket tett. Meghalt 399-ben Kr. e. Huszonegy századdal azon esztendő előtt, melyet mi most irunk, s mely százados évfordulója a bölcs halálának, kinek tanait a világ 2000 esztendő után sem feledte el. Életét és halálát híven leírja a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 33. füzeté. A 12 kötetre tervezett nagy munkát Marczali Henrik egyet. tanár szerkeszti, s a legkiválóbb magyar szakemberek írják. A II. kötet, mely a görögök történetéről szól, Gyomlay Gyula nevével viseli homlokán. Egy kötet ára 8 frt. Egy füzeté 30 kr. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek, Budapest, VIII. Üllői-út 18.) és bármely hazai könyvkereskedésben.

Az Olsó Könyvtár, új, olcsóbb sorozata rendre megjelenteti az érdemes vállalat régebben megjelent füzetait, a réginél jóval olcsóbb áron. A most megjelentek közt vannak: Krasevszkynek, a népszerű lengyel elbeszélőnek, híres regénye, »Ulána«, (701—702. sz.), mely egy földesúr és pórléány szerelmi történetének megható tragédiája. Könyi Manó a következő füzetben (703—704. sz.), Deák Ferencz 1861-iki országgyűléstől elfogadott két fölrítatát közli, Szigligeti pompás népszínművét a »Csikós«, t (705—707. sz.) ha már a színpadon ritkán látjuk, jól esik itt könyvben újra élvezni. Sandeau Gyula »Örökség« című beszéde (708—710. sz.) Sand György híres regénye »Indiana«, (721—724. sz.) és Francis Mary gyönyörű regénye »Molly mama«, (738—40. sz.) Kiti-nően képviselik a francia elbeszélő irodalmat, melynek nemesebb hajtásait másrészt az Olsó Könyvtár révén kaptuk nyelvünkön. Echegaray nálunk is rendkívül sikert aratott drámája A »nagy Galeotto« (711—713. sz.) poétikus szépségével olvasmányosnak is lebilincselő. Igen heves kötet Pascal Gondolatai (714—16. sz.) jellemzi a két kiváló államférfiút. Imre Sándor »A középkori magyar irodalom stíljáról«, értekezik (719—20. sz.) Gyulai Pál pedig Arany Jánosról irt remek akadémiai emlékbeszédét közli. (725. sz.) Különös figyelmet érdemel Barsi József könyve »Utazás ismeretlen államok felé«, (726—30. sz.), mely a szabadságharcunk után következett idők érdekes korrájára Dumas vigjátéka »A Saint-Cyri kisasszonyok«, (731—32. sz.) a nagy színműíró egyik legkarakteristikusabb alkotása. Csiki Gergely elbeszélése »A zokoli uraság két lánya«, (733—35. sz.) és Szász Károly jeles tanulmánya Horatius-ról (736—37.) zárják be az értékes sorozatot, melynek egyes számai 10 kron szerezhethők meg a Franklin-Társulatnál Budapesten vagy minden hazai könyvkereskedésben. Az Olsó Könyvtár teljes jegyzéke minden könyvkereskedésben kapható.

KÖZGAZDASÁG.

Utmutatás a szőlőmoly irtására.

A földművelésügyi miniszterium részéről kibocsátott utmutatás alapján a szőlőmoly irtására nézve közöljük a következőket:

A szőlőmoly évente kétszer szokott mutatkozni. Az első nemzedék hernyói május elejétől körülbelül június utolsó harmadáig találhatók, a mikor kezdetben a fürt utolsó bimbóit, később a nyílt virágzatot, majd az apró apró bimbóit, később a nyílt virágzatot, majd az apró apró kötődött boggyókat pusztítják. Eleinte igen parányi és zöldes színű, később szennyes-rózsás vagy ibolyás-szürkés, legtöbbször azonban szennyes-zöldes, de feje és az utána

következő első testiz feketés-barna; teljesen felnőtt korában 8—10 milliméter hosszú. A fürtön sohasem lehet szabadon látni, mert a míg egész kicsi (1 milliméter hosszú), addig belefurakodik a bimbóba, miközben azokat finom pókszállal összekötögeti, később pedig részint az elragott virágokból, részint azok elváló hulladékaiból ugyancsak a szájából eregetett pókszállal a fürt gerezdei között hosszukás fészket készít, a melynek belsejét kibeleli. E fészkekben tartózkodik és innen indul ki, hogy kártételeit folytassa. Egy hernyó készíthet azonban egymástól több fészket is; innen van, hogy az ebber abból egy fürtön 5—6 ot is talál, de hernyót csak egyben.

Június végén teljesen kifejlődött és vagy az eddigi fészkekben, vagy inkább a karón és szőlőtöke alkalmas repedésében, de nem ritkán a szőlő kötözésére használt anyagban készített kő ön burokban behábozódik. Bábja csak mintegy 6 milliméter hosszú és világosbarna.

Két hét múlva és pedig június végén szórványosan, július elején tömegesen fikel e bából a szőlőmoly, mely valamivel nagyobb és természetesebb a közönséges ruhamolynál, mert 7—8 milliméter hosszú s kiterjesztett szárnyal 13—15 milliméter széles. E molyra könnyen rá lehet ismerni arról, hogy hátán, ha szárnyait háztető formájára összehúzza, a felső szárnyain egy kis nyereg alakú emlékeztető kávésbarna színű harántsváv húzódik; a felső szárnyak hegyén a nyereg alakú rajzhoz hasonló színű pont van.

A moly a nappal legnagyobb részét a levelek alsó felére húzóva tölti, csak este röpököd, miközben párzik és vagy a már félig kifejlődött boggyókra, vagy azok nyeleire egyet-egyet, összesen mintegy 30—40 petét tojik. E pete fehéres és szabad szemmel nem igen vehető észre.

Az ebből a petéből kikelő kis hernyócska, tehát a szőlőmoly második nemzedéke, mely színre és termetre majdnem teljesen azonos a júniusi hernyóval, július és augusztusban a boggyókba furakodik. Azokat részben egészen kirágja, részben csak kikezdi, de szálaival mindig összefonogatja. Az így megtámadott és összehúzózott boggyók, melyek legtöbbször a fürt hegyén vannak, rothadnak, nemcsak mert már ugyanis meg vannak sérülve, hanem azért is, mert rájuk telepednek a különböző gombák is. Egyes hernyók akadnak azon a fejletlen u. u. »Márton szőlő«-ben még október hónapban is.

Még mielőtt a szüret ideje beköszönt, a hernyó elhagyja a fürtöt és vagy a tőkére, vagy a karóra vándorol, hol behábozódási helyet készít magának, a melyben október végéig eleinte mint hernyó vesztegel s csak azután bábózódik be. Ilyen báb alakjába ki is telet.

Május elején, de ha meleg a tavasz, akkor már április végén megjelenik jövő évben a moly újra, mely petéit a bontakozó hajtásokba, illetőleg azokban a bimbókra tojja; e petékből kel ki az a nemzedék, mely tavasszal és nyár elején a virágfürtöket szokta rongálni.

Mint hogy a szőlőmoly az ország legtöbb részén ez idő szerint meg csak szórványosan fordul elő, legtöbb sülly a rovarot hernyójának irtására fordítandó, egyrészt azért, mert az ilyen korban könnyen feltalálható s ugyancsak könnyen irtható is, s másrészt azért, mert ez az eljárás aránylag vége a legolcsóbb munkával, de egyúttal a legjobb sikerrel jár.

Addig, míg a moly hernyója (május elejétől július közepe tájáig) a fürtön elősködik s ott a megragott szőlővirágzat részeitől készített gubóiban el, nem kell egyebet tenni, mint kötézős alkalmával a tőke virágzat-fürtjeit egymástól végig megneezni és a kis hernyó fészket leszedni. Mint hogy pedig egyik-másik hernyófészket üres, azért nem kell a hernyót magát keresni, a mi hiabavaló időtöltéssel jár, hanem le kell szedni valamennyi gyanús fészket. Hogy a szedő munkások (legjobbák arra munkások) szedés közben a fürtöket ne igen rogalják, ezelszerű, ha azok hernyó-csipetőkkel vannak felszerelve. Ez a hernyó-csipető pedig a házilag készíthető, a menyiben ahhoz csak 35—40 cm. hosszú és 3 milliméter vastag átmérőjű nyers (nem izított) drótdarab szükséges, a melyet közepe táján egyszer vagy kétszer karika alakjára kell hajlítani, de úgy, hogy a drót két vége, mint a nagy U betű két szára, egymással párhuzamosan álljon. Az így készített csipető két szarát azután kalapácsal laposra kell kalapálni s a szétkalapált hegyet részével egyenesre igazítani. Hogy pedig a csipető összezerő két lapos hegyével a hernyófészket jobban és bizsabbban meg lehessen fogni, jó, hogy ha ez a két hegye belülről erdes, mely erdeséget neki szintén a részelő élével lehet adni.

E csipetővel azután az egyes hernyófészkek a fürtnek nagy szerelme nélkül szedhető ki, és a hernyó vagy megsemmisíthető kézzel, vagy — a ki munkáit ellen őrizni akarja — szedetheti azt fészkestől egy kis — vagy egy harmadnyira vízzel telt — edénybe (legjobban: övre kötött befőttes üvegbe). A munka eleinte, míg a munkások bejönnek a kello gyakorlatba, lassu, de azután szaporán halad. Hol nagy a fertőzés, ott tanácsos, hogy 8—10 munkas után egy megbízható felvigyázó munkás menjen, a ki a munkát ellenőrizi s a hanyag munkást az elhagyogatott hernyók felszedésére utasítja.

A szőlőmoly második nemzedéke a fürtöt bántja és pedig körülbelül július elejétől augusztus közepe tájáig, esetleg még szeptember elejéig; egyes példányok akadnak ilyenkor is. Itt is csak a kézzel való szedetés tanácsos és pedig úgy, hogy a hernyó-csipetőt itt egy kis, de hosszú ágú oló helyettesíti: ezzel le kell vágni a fertőzött (rothadó) fürt részt, hogy így azzal eltávolítsuk a hernyót s megakadályozzuk a fürt további rothadását. A levágott fürtreszeket egy mélyebb edénybe kell összegyűjteni s azután vagy forró vízben megsemmisíteni, vagy trágyaléba fojtani.

Mint hogy egyik-másik helyen a hernyók egy része mégis kikerülheti a szedő munkások kezét s azok teleles végett már augusztus vége felé, vagy az időjárásához képest

későbbben is a tőke alsó kérges részére, vagy a karókrá húzódnak, szükséges a hernyót itt is irtani. Ez történhetik összel és folytatásképen tavasszal; összel a betakarásig, tavasszal a bontás és esetleg metszés után március végéig. Az irtás itt következőkép történjék: A munkás a tőke alsó részéről a kérget előbb kézzel lehántja és összeszedi; a tőkét azután kisebb drótkéfével ledörzsöli, hogy így az ott meghúzódott hernyókat, (s október közepe után) esetleg már bábokat megsemmisítse. Minthogy azonban a hernyó a régebbi csapokba is behúzódhatik és ezek a csapok nem egykönnyen távolíthatók el: ezeket a csapokat úgy kell megtisztítani, hogy azok belébe egy hegyes dróttal (árral) a munkás egyszer-kétszer beleszúr, s a rovart is megsemmisíti.

Ha pedig a karók igen repedések, vagy rajtuk marad az illető fa kéige is, úgy megtisztítandók azok is; s jövőre nézve legcélszerűbb csak sima karót alkalmazni, s a régi kérges karókat fokozatosan ilyenekkel fölcserélni, mert nem ok nélkül való kifogás az, hogy a régi homoki. u. n. »gyalog-szőlők«-ben, hol karó nem volt, nem volt szőlőmoly sem. Itt a hernyó telelőre mindig a tőke nyakára és régi csapok közé húzódnak, de ezeket télire betakarják s akkor annyi pusztult a hernyóból, hogy alig maradt belőle valami, azaz kártékonyá nem igen vált. Most azonban, hogy minden valamire való szőlőben van karó is, a molyhernyók azokban is telelnek át, ezekből fertőzik újból és egyre tömegesebben a fejlődő szőlőt. S ez oknál fogva tehát nagy figyelem fordítandó a karók tisztántartására még akkor is, ha azok simák.

Ennyiből áll az összes irtóeljárás, a mely ez idő szerint gondosan és általánosan alkalmazva lehetővé teszi, hogy a szőlőmolykártételtel meggátoljuk.

Ujabbban, állítólag igen jó sikerrel használják a szőlőmoly ellen a *naftalinos olajat* is. Ez akként készül, hogy tíz rész tiszta olajba egy rész naftalint keverünk be és ebből az így nyert anyagból a varrógépek vagy egyéb hasonló szerszámok kenéséhez használt kis olajozó kanna segítségével a szőlőmoly ismert fészkeire egyet kettőt cseppentünk. Az olaj beleszivódik a fészkekbe, rájön a hernyóra és megfojtja azt, Eon k az eljárásnak jó sikere lehet, ha eltaláljuk, hogy mennyi olajat cseppentsünk egy-egy szőlőmoly fészkelre (»gubanc«-ra), hogy az tényleg a hernyót megfojtja. Egy-két próba itt csakhamar megmutatja a kello mértéket. Jó lehet ez az eljárás már azért is, hogy a munkás nem kénytelen a fürtöt kézbe venni s így nem tesz kárt benne. De nagyon olajozni szintén nem szabad. Ez az eljárás természetesen csak első nemzedék ellen jó.

CSARNOK.

Noviárgo.

Fogadni mernék tíz házasságkötés létrehozásában, hogy mindenki azt kérdezi most akár a szomszédjától, akár csak magában, hogy: mi az a noviango? Jónás-e, vagy cetthal?

En is olvastam valahol ezt a szót, de hiába kerdezem akárhonnan, nem mondta meg senki. En sem mondom meg most rögtön. Hanem olvastam egy messze (nem mese) országbeli szokást is; ezt már teirom ide rövid mondom.

Spanyolországban, mert ez az a messze ország, a szokás van, hogy a fiatal leánynak nincs gardedámja, nem kell egymást őrizniök. Ha valahol szert tesz egy férfi ismerősre, azután szabadon jár vele, legfeljebb a sétatérten a pad végén ül a nevelőnő vagy szobaleány s bele néz a kék égbe.

Ha kölcsönösen megtetszenek egymásnak, menthetlenül férj és feleség lesznek. Nem kérdezi meg a leány sem a papától, sem a mamától, hogy mit mondanak rá. Még kevésbé elegyedik bele a dologba az öreg pár, hogy ez a jó partie, s az nem partie, annak be van írva a telekkönyvbe a neve, s ennek nincs. A házasságot náluk teljesen a szabadakarat és a szerelem csinálja s nem a telekkönyv, sem pedig a mamák kívánsága.

Oso-nak vagy magyarul medvének híjják a szerelmes férfit, kinek nagy feladata van. Jegyesét uton-utófélen kíséri. Már jó reggel lesi, mikor kell a templomba misére menni. Azután elkíséria sétatérre, vagy a zöldségpiacra. Ha ebédre vagy vacsorára az egyik hivatalos, akkor a másik is az. Itt a dolgot úgy intézik, hogy egymás mellett üljenek. Az oso erős tanujélet kell hogy adja annak, hogy a noviát, a leányt szereti. Legyeskednie kell szüntelenül körülötte. Ha a színházban véletlenül nem kerülnek egy páholyba, az mintegy. Az oso semmit nem lát a színdaraból, mert szakadatlanul noviáját kell néznie. A táncban! magától értedődik, hogy a novo és nova mindig együtt táncol. Este az ablaka elé áll s órákig álldogál, vagy tippeg-tappog ott, mint a mosómedve. Bent az öregek addig már le is fekszenek. A fiatal jegyesek pedig ott csücsögnek az ablak párkányon s néznek egymás szemébe — libidírum hajt! — Könnyű ez még a földszintes házaknál. De mit csinálnak a három négy emeletes kisasszonyok? Semmit egyebet. Ők is kikönyökölnek a magas ablakba s az oso lent a járdán felpeckeli az állat s keservesen néz a magasba, a junuói szemekbe. Hanem udvarias ám a kis nova. Ilyenkor leereszt egy kötelet (nos, felhuzza az ifjut? nem.). a kötelet leereszt egy széklet s az oso ráül, de az állat csak fel kell neki most is peckelnie.

Ez így megy egy darabig. Aztán jön a házasság. No most már megmondom. Ezt híjják noviargonak. De hiszen ezért nem kell Spanyolországba menni senkinek, sem a völégénynek, sem az ethnografusnak. Mind ezek megtörténhetnek nálunk is szűkebb keretben. De hiszen az ám a bökkönő épen. Csak az a gardedám ne volna a világon! A noviák közül azt hiszem, mégis

sokan oda kíváncznának a noviargó hazájába. Hanem aztán — engedelmet kérek a tréfás szólásmódot — ebe-nubát cserélünk. Akkor onnan a menyecskék kíváncz-nának ide Mert nálunk a menyecskéknek számára van meg az a noviargó szokás, mi ott a leányok számára épenséggel intézmény.

Az országok különböző szokásai nincs mit tehát egy más szemére vessenek a noviargó dolgában sem.

A különbség csak az, hogy nehol a szabadság virága korán nyílik s hamar elvirázkodik, — máshol későn nyílik, de aztán tartósan virít

Látó.

Henneberg-selyem

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárainból rendeltetnek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín és min-tázatban. **Privat-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mint kat pedig posta-for-dultával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (es. és k. udvari szállító) Zürichben. — Magyar levelevés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

Nyilt-tér.

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyer-meket és felnőttest egyaránt fenyeget a járványok veszélye. ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vizének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kel-lemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dús szén-savtartalmánál fogva, specifikus óvoszer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyerme-keknél és felnőtteknél gyógyítja, kellemesen hatván be szén-savánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz. —

A mohai Ágnes-forrás
kezelésége.

Főraktár:

ÉDESKUTY L.

es. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V. Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

UDVARDY IGNÁC.

HIRDETÉSEK.

Több mint 50 év óta
sikeresen használtatik
AZ
ESZÉKI SPITZER-KENŐCS
ÉS AZ
ESZÉKI SALVATOR-SZAPPAN.
Valódi minőségben csakis
mint eddig, ezentúl is
Eszéken, felsőváros
DIENES C. J.-féle
gyógyszertárban

készül és megrendelhető.

Szeplőket

és

májfoltokat,

valamint az összes

bőrtisztítálatlan-

ságokat

biztosan eltávolít

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs 35 kr.
1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz 40 kr.
1 darab valódi Salvator-szappan 50 kr.
1 doboz valódi lyoni rizspor 3 színben 50 kr. 1 frt.
1 doboz kézpaszta 60 kr.

FIGYELMEZTETÉS!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva és kérik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment Capsici comp.

Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik közvényről, csúznál, tag-szagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenként árban majdnem minden gyógyszertárban kész-letben van; főraktár: Török József gyógy-szerésznel Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbortűi utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkáro-sodni, az minden egyet üveget „Horgony” véd-jegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem va-lódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállító, RUDOLSTADT

Eladó zongora.

Egy jó karban levő, rövidszárnyú

ZONGORA

hetven forintért eladó. Hol? Megtudható a kiadóhivatalban.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

A zalaegerszegi m. kir. állami felső kereskedelmi iskola tantermeinek fűtéséhez az 1899/1900-ik tanévben szükséges

husz öl első minőségű bükkfa (hasábfa)

szállítása ügyében a zárt irásbeli, megfelelő bélyeggel el-látott ajánlatok alulirothoz legkésőbb

1899. évi augusztus hé 28-án délelőtt 10 óraig beadandók. A később érkezett ajánlatok nem jönnek figyelembe.

A szállítás és fizetés feltételeire alulirott ad fel-világosítást.

Zala-Egerszeg, 1899. évi július 25-én.

UDVARDY IGNÁC

állami felső kereskedelmi iskolai igazgató.

ÖZV. TÁHY ROZÁLIA ÉS TÁRSA

könyvnyomda és nyomtatvány raktár
ZALA-EGERSZEGEN.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy a vezetésem alatt álló

ÖZV. TÁHY ROZÁLIA ÉS TÁRSA

könyvnyomdát a nyár folyamán ujírásokkal láttam el, az ösz-szes gépeket is újból akként szerehitem fel, hogy cégünk a ránk bizott munkákat a legesimosabb kiállításban készít-heti: Áraink igen jutányosak.

Raktáron tartunk mindenféle közhasználati nyomtat-ványt a jegyző, ügyvéd és végrehajtó urak részére.

Kérve cégünk szives pártolását maradtam kiváló tiszteléttel

Vágó János

társtulajdonos és cégvezető.